

همکاری‌های دفاعی و امنیتی محور مذاکرات روحانی و پوتین

یکی از محورهای اصلی مذاکرات دو جانبه حسن روحانی و ولادیمیر پوتین گسترش همکاری‌های دفاعی-امنیتی بویژه برگزاری رزمایش‌های مشترک است.

به گزارش آران نیوز: در آستانه نشست باکو با حضور رییس‌ان جمهوری روسیه، ایران و جمهوری آذربایجان، کاخ کرملین اعلام کرد که یکی از محورهای اصلی مذاکرات دو جانبه حسن روحانی و ولادیمیر پوتین گسترش همکاری‌های دفاعی-امنیتی بویژه برگزاری رزمایش‌های مشترک است.

دیمیتری پسکوف سخنگوی مطبوعاتی کاخ کرملین روز پنجشنبه اعلام کرد که گسترش همکاری‌های فنی و دفاعی تهران و مسکو یکی از محورهای اصلی مذاکرات دوشنبه رییس‌ان جمهوری ایران و روسیه در باکو پایتخت جمهوری آذربایجان است. سخنگوی مطبوعاتی کرملین گفت که در مذاکرات دو جانبه موضوع‌های مختلف مربوط به گسترش همکاری‌های فنی و نظامی دو کشور بررسی خواهد شد. از سوی دیگر، ایران به جنگ افزارهای جدید روسی علاقه دارد و همچنین در باره افزایش سطح روابط دو کشور در امور دفاعی از جمله برگزاری رزمایش‌های مشترک مذاکره می‌شود.

همزمان، حضور دیمیتری راگوزین معاون نخست وزیر روسیه در امور دفاعی با هیات ریاست جمهوری روسیه در سفر به باکو نشان می‌دهد که دو کشور برای افزایش همکاری‌ها در این حوزه اهمیت زیادی قائل هستند.

ارتشبد سرگئی شویگو وزیر دفاع روسیه هم گفته است: مسکو و تهران برای افزایش همکاری‌های دفاعی برنامه ریزی می‌کنند که یکی از زمینه‌های مورد توافق، برگزاری رزمایش‌های مشترک است.

تهران و مسکو در حال تجربه بهترین سطح روابط سیاسی و دفاعی پس از پیروزی انقلاب اسلامی هستند. چندین مرحله سفر متقابل شویگو و همچنین سردار حسن دهقان همتای ایرانی وی بویژه مذاکرات بهمن ماه سال 94 وزیر دفاع ایران با پوتین در کاخ کرملین نشان می‌دهد، روابط دفاعی به نفع دو کشور و منطقه در حال گسترش و تجربه زمینه‌های جدید است و سران ایران و روسیه نیز از آن حمایت می‌کنند.

رئیس جمهوری روسیه در مذاکرات با سردار دهقان ضمن ابراز خرسندی از گسترش و تعمیق همکاری‌های دفاعی و امنیتی بین تهران-مسکو، این روند را امری طبیعی و اجتناب ناپذیر در جهت منافع دو کشور قلمداد و بر استمرار آن در چارچوب توافق‌های انجام شده تاکید کرد.

پوتین در ادامه با مهم ارزیابی کردن همکاری‌های راهبردی ایران و روسیه در مقابله و مهار بحران‌های منطقه ای، نقش دو کشور را در ایجاد امنیت پایدار در منطقه حائز اهمیت دانست.

از سوی دیگر، حل پرونده معطل مانده سامانه اس 300 و آغاز انتقال آن به ایران پس از 8 سال، گام اصلی روسیه برای گشایش همکاری‌های بیشتر در این حوزه بود که توانست اعتماد ایران را به اجرای تعهدهای مسکو جلب کند.

نشست سه جانبه چندی پیش وزیران دفاع ایران، روسیه و سوریه با موضوع مبارزه با تروریسم، ثبات منطقه ای و فرامنطقه ای در تهران نیز از دیگر محورهای همکاری مسکو و تهران در این حوزه است که قرار شده برای برگزاری دوره ای آن برنامه ریزی شود.

اکنون با تاکیدهای مسکو مبنی بر گسترش روابط دفاعی و امنیتی، زمینه لازم فراهم شده تا این حوزه بیشتر در کانون مذاکرات سران دو کشور در باکو قرار گیرد، زیرا تهران و مسکو ژانویه سال 2015 موافقتنامه دولتی همکاری‌های دفاعی را امضا کرده اند که ساختارهای حقوقی گسترش همکاری‌های درازمدت نظامی را فراهم کرده است.

ضرورت‌های گسترش همکاری‌های دفاعی و امنیتی مسکو و تهران

ایران و روسیه باتوجه به مرزهای طولانی آبی و خاکی، اشتراک منافع منطقه ای در خاورمیانه، آسیای مرکزی و همچنین بحران‌های کنونی در سوریه، عراق، یمن و افغانستان، از دیر باز ضرورت همکاری‌های تنگاتنگ امنیتی و دفاعی را درک کرده اند و اکنون هم این مقوله به یکی از مهمترین بخش‌های مناسبات تبدیل شده است.

رئیس جمهوری روسیه نیز دیروز (جمعه) با تاکید بر اهمیت مذاکرات گسترش همکاری‌های امنیتی این کشور، ایران و جمهوری آذربایجان و مبارزه با تروریسم در نشست سران در باکو، گفت: سه کشور اصول پرهیز از کاربرد معیارهای دوگانه در مبارزه با تروریسم را ترویج می‌کنند و سعی دارند تا بگونه حداکثری همکاری‌های چند جانبه و امنیتی را در سطح سیاسی و نهادهای مسئول این حوزه گسترش دهند.

پوتین اظهار کرد: اکنون می‌توان گفت که روسیه، ایران و جمهوری آذربایجان در این عرصه گفت و گوهای گسترده ای را آغاز کرده و همکاری‌های نزدیکی را شکل داده اند. از سوی دیگر مسکو و باکو به صورت دوجانبه و همچنین در چارچوب مرکز ضد تروریستی جامعه همسود (متشکل از چند جمهوری شوروی سابق) همکاری می‌کنند و رویکردهای نزدیک ضد تروریستی هم با تهران وجود دارد.

رییس جمهوری روسیه درباره مبارزه با گروه های قاچاق مواد مخدر نیز گفت: در حوزه تحکیم همکاری های ضد تروریستی چند جانبه در قالب سازمان همکاری شانگهای نیز امکانات بیشتری دیده می شود. از سوی دیگر بگونه مشترک با شرکای ایرانی عملیات بستن راهگذرهای قاچاق مواد مخدر را با نام «خزر پاک» اجرا می کنیم و گروه پنج ضد مواد مخدر این دریا (متشکل از کشورهای ساحلی) هم توانمندی زیادی در این عرصه دارد.

پوتین ادامه داد: بر این باورم که دورنمای خوبی برای همکاری های ضد تروریستی و علیه قاچاق مواد مخدر در چارچوب همکاری های سه جانبه روسیه، ایران و جمهوری آذربایجان وجود دارد.

افق پیش رو:

با توجه به همکاری و همگرایی های دفاعی و امنیتی تهران و مسکو و محورهای مذاکرات ولادیمیر پوتین، حسن روحانی و الهام علی اف در باکو، انتظار می رود نتیجه نشست های روز دوشنبه سران در بخش های دفاعی و امنیتی دوجانبه و سه جانبه، شکل دهی ساختار همکاری های چند دهه ای در این عرصه باشد.

راهبرد ایران و روسیه در این زمینه، تحکیم همکاری های دفاعی و فنی دوجانبه، کاهش تنش های منطقه ای با اولویت حل سیاسی بحران سوریه، مبارزه با تروریسم در عراق، قطع فوری حمایت گروه کشورهای غربی عربی از تروریسم در منطقه، ادامه مذاکرات گروه های یمنی، خودداری از مداخله خارجی در امور داخلی کشورهای خاورمیانه و پایان قدرت نمایی نظامی غرب در خلیج فارس است.

تاکنون، همگرایی های ایران و روسیه توانسته نقشه طراحی شده کشورهای غربی عربی ضد سوری بویژه آمریکا و عربستان را برای سرنگونی حکومت سوریه به شکست کامل بکشاند و این گروه که خود را برای تشکیل حکومت مورد علاقه در دمشق پس از شش ماه استفاده ابزاری از تروریست ها آماده کرده بود با تحمل ناکامی، مجبور به پذیرش پیشنهاد تهران و مسکو برای از سرگیری مذاکرات سوری سوری شد.

با توجه به این دستاورد و همچنین وجود زمینه های دیگر برای همگرایی های بیشتر ایران و روسیه و تاثیر مثبت آن بر معادلات بین المللی، مذاکرات سران در باکو، عرصه های گسترده تری را برای همکاری های دفاعی و امنیتی بین تهران و مسکو و همچنین با باکو فراهم می کند که تحکیم بخش امنیت سه کشور و منطقه در برابر جالش ها و تهدیدهای مشترک خواهد بود.

سابقه 56 ساله همکاری های نظامی ایران با شوروی و روسیه

از سال 1960 به بعد مسکو و تهران توسعه ارتباطات نظامی را به صورت برنامه ریزی شده در دستور کار قرار دادند و در بخش نیروی انسانی در فاصله سال های 1342 تا 1357 اعزام صدها متخصص نظامی ارتش سرخ به ایران و تحصیل 500 افسر ایرانی در شوروی انجام شد.

ارائه فناوری برای نیروی زمینی، مهندسی و توپخانه، فروش خودروهای زرهی و کامیون های نظامی، سامانه های ضد هوایی و موشکی کوتاه برد چند گانه، توپ، تانک های مخصوص پل گذر و تور مین جمع کن از جمله فروش های شوروی وقت به ایران بود.

همچنین با کمک ارتش سرخ، کارخانه های تعمیر تجهیزات نظامی اصفهان و شیراز با استفاده از کارشناسان شوروی اعزامی به ایران و مرکز بزرگ بازسازی و نوسازی جنگ افزارهای توپخانه، فناوری زرهی و خودروهای نظامی نزدیک تهران شکل گرفت. پیروزی انقلاب اسلامی در سال 1357 و پایان یافتن نقش تهران به عنوان ژاندارم خلیج فارس برای اردوگاه غرب، این فرصت را برای شوروی فراهم کرد، روابط خود را با ایران بهبود بخشید، ولی در کنار آمریکا و غرب حامی اصلی عراق بعثی در جنگ تحمیلی قرار گرفت.

خارج شدن مستشاران آمریکایی از ایران و محروم شدن سازمان سیا از پایگاه های جاسوسی با مسئولیت رصد و شنود تقریباً تمامی فعالیت های نظامی شوروی نیز از دیگر رویدادهای تقویت کننده روابط دو جانبه به شمار می رفت.

از 1989 تا 1991 سال های پیش از فروپاشی شوروی، چهار توافق بین دولتی در زمینه همکاری فناوری - نظامی منعقد و جنگ افزارهایی به ارزش یک میلیارد و 300 میلیون دلار به ایران ارسال شد و تهران همچنین ده ها بالگرد بهسازی شده و سامانه های موشکی ضد هوایی قابل حمله «ایگلا» خریداری کرد.

منبع: ایرنا